

spoluvlastnického, jakož i vůbec k zamezení každého bezprávného zásahu v obor vlastnictví, jež se děje jiným způsobem, než zadržováním věci.

(Rozh. ze dne 13. února 1936, Rv I 802/34.)

Žalobce — vlastník pozemku, na němž jsou studně — domáhá se žalobou podle § 523 obč. zák. zjištění, že žalovanému nepřísluší právo přes jeho pozemky choditi a že studní těch čerpá vodu a že jest proto povinen zdržeti se čerpání vody. **N i ž š í s o u d ý** uznaly podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, v němž žalobce trval na svém právním názoru, že zápůrčí žaloba jest nepřipustná, poněvadž si neosobuje práva čerpáti vodu ze studní a pokud vodu čerpá, že jedná jen z nouze.

D ů v o d y:

Zápůrčí žaloba podle § 523 obč. zák. je žalobou o plnění z vlastnického práva čelící prot itomu, kdo ruší vlastnictví neoprávněným zásahem, a to jiným způsobem, než zadržováním věci. Žaloba ta domáhá se proto soudního výroku o tom, že žalobcovo vlastnictví je neobmezené a že žalovaný je podle způsobu a následků neoprávněného zásahu povinen buď uvésti věc v předešlý stav nebo zdržovati se rušebního činu nebo to i ono (rozh. č. 11630 Sb. n. s.). Neopodstatňuje ji ovšem ojedinelý rušební čin nezanechavší následků, není-li odůvodněna obava, že bude opakován (rozh. č. 12654 Sb. n. s.). Ale žaloba zápůrčí nepředpokládá vždy osobování si služebnosti se strany žalovaného, jak by se mohlo zdáti podle doslovu § 523 obč. zák.; třebaže snad zpravidla slouží k ochraně vlastnictví proti vykonávání služebnosti nebo proti obmezení, jež by mohlo tvořiti obsah služebnosti, lze ji též podati k ochraně proti osobování si jiných práv, jako břemen reálních, práva hypotekárního, práva spoluvlastnického, jakož i vůbec k zamezení každého bezprávného vsahání v obor vlastnický, jež se děje jiným způsobem, nežli zadržováním věci, a může čin rušební záležeti v jakémkoliv nakládání cizí věci, nebo v překážení volnému výkonu práva vlastnického. Tento právní názor jest v souladu s ustálenou judikaturou nejvyššího soudu (rozh. č. 3474, 3478, 5546, 6994, 10653 Sb. n. s.). Nesejde proto na tom, že v projednávaném případě žalovaná sama přiznává, že jí nějaká služebnost nepřísluší. Stačí, že jí bylo žalobcem zakázáno, aby chodila pro vodu přes žalobcovy pozemky, a že žalovaná přes to tak opětovně činila. Námitka, že jednala z nouze, nebyla vznesena, neboť, třebaže žalovaná uvedla, že chodila pro vodu pouze tak dlouho, až její vlastní studna byla dostavěna, netvrdila přes to, že neměla jiné možnosti opatřiti si potřebnou vodu.

Čís. 14950.

Rozhodčí soud, zřízený podle § 25 stanov svazu něm. nemocenských pojišťoven v Československé republice, jest oprávněn rozhodovati o ža-

lobě jmenovaného svazu jak na zjištění, že výpověď daná nemocenskou pojišťovnou (členem svazu) je bezúčinná a že svazový poměr trvá dále, tak i na zaplacení svazových příspěvků.

(Rozh. ze dne 13. února 1936, Rv I 861/34.)

Žalující nemocenská pojišťovna byla členem žalovaného svazu německých nemocenských pojišťoven v Československé republice. Tomuto svazu oznámila dopisem z 30. ledna 1926, že její správní komise se usnesla vypovědět členství ve svazu a z něho vystoupiti. Svaz neuznává tuto výpověď za platnou a účinnou, podal dne 24. listopadu 1927 žalobu u rozhodčího soudu podle § 25 stanov zřízeného, jíž se domáhal jednak zjištění, že dotčená výpověď je bezúčinná, a že svazový poměr dále trvá, jednak zaplacení svazových příspěvků za rok 1926/1927. Rozhodčí soud této žalobě vyhověl. Nižší soudy nevyhověly žalobě o bezúčinnost rozhodčího výroku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jde jen o to, zda rozhodčí soud svým výrokem, o jehož bezúčinnost žalobkyně žaluje, překročil meze svého úkolu ve smyslu § 595 čís. 5 c. ř. s. Podle § 25 stanov žalovaného svazu rozhoduje spory ze svazového poměru rozhodčí soud, jehož zřízení je upraveno v citovaném ustanovení stanov. Žalobkyně byla nepopřeně členem svazu, její výpověď žalovanému svazu oznámená, nebyla jím uznána za platnou a účinnou a bylo proto sporno, zda smluvní poměr mezi žalobkyní a žalovaným svazem, založený členstvím žalující pojišťovny, dále trvá a zda má nemocenská pojišťovna všechny povinnosti z tohoto poměru vyplývající. Šlo tu zřejmě o spor tkvící ve svazovém poměru mezi svazem a jeho členem, k jehož projednávání a rozhodnutí byl podle § 25 stanov povolán rozhodčí soud. O rozhodčím soudu zmiňují se stanovy též v § 5, který jedná o zrušení svazového poměru, určuje jednotlivé způsoby toho zrušení a upravuje hmotně-právní následky zrušení svazového poměru. Mylně má dovolatelka za to, že poslední odst. § 5 stanov se týká jen sporů nastalých z rozporů o těchto hmotně-právních následcích (odst. 7 až 10). Tomu odporuje již doslov tohoto posledního odstavce nařizujícího, že rozhodčí soud je příslušný k rozhodování sporů »vyplývajících ze švrchu uvedených« ustanovení, jenž zní všeobecně a vztahuje se na všechny případy upravené v jednotlivých odstavcích § 5, pokud z nich nastaly spory, takže podle tohoto doslovu příslušnost rozhodčího soudu není omezena jen na některé případy sporné v několika předchozích odstavcích § 5. Dovolatelka nemůže pro sebe těžiti nic ani z ustanovení, — »že, chce-li pokladna (pojišťovna) vystoupiti ze svazu, je to výhradně ponecháno volné úvaze jejího valného shromáždění, kdežto, dalo-li představenstvo svazu výpověď pokladně (pojišťovně), přísluší této opravný prostředek stížnosti ke sboru delegátů, který rozhoduje

s konečnou platností, a, byla-li pokladna (pojišťovna) ze svazu vyloučena jeho představenstvem, může tomuto vyloučení odporovati u rozhodčího soudu svazového. Neboť z těchto ustanovení nelze vyvozovati — jak za to má dovolatelka — že rozhodčí soud není povolán projednávat a rozhodovati spory, pokud povstaly z rozporů o trvání či zrušení svazového poměru, a že mu ani nepřísluší řešiti tyto otázky jako předurčující otázky pro posouzení jiných sporných nároků. Jeť na bledni, že zájem nemocenské pojišťovny na tom, by zůstala členem svazu a by svazový poměr nebyl zrušen proti její vůli, daleko převyšuje zájem svazu, aby ta která pojišťovna náležela k svazu. To plyne i z účelu svazu, jak byly vyjádřeny v § 3 stanov. Pro tento důležitý zájem nemocenské pojišťovny na nerušeném setrvání jejím ve svazu byly jí poskytnuty zvláštní záruky záležející v tom, že účelnost jednostranných úkonů představenstva svazu, jimiž jsou výpověď a vyloučení jednotlivých nemocenských pojišťoven, může k návrhu dotčené nemocenské pojišťovny býti přezkoumána vyšší stolicí. Těmito stížnostmi nebyla však vyloučena nebo zrušena příslušnost rozhodčího soudu k rozhodování o sporech, týkajících se zachování zákonných či statutárních předpokladů a účinnosti těch úkonů, a o právních následcích vadných a tedy neúčinných příslušných úkonů. V takových případech jde zřejmě o spory prýstící ze svazového poměru, jež náležejí podle § 25 stanov k příslušnosti rozhodčího soudu, a to mělo býti jen ještě zvláště zdůrazněno ustanovením posledního odstavce § 5 stanov.

Čís. 14951.

Otázku, zda nastaly předpoklady legitimace per subsequens matrimonium, jež nastává ipso iure sňatkem rodičů dítěte, řeší jediné soud, nikoliv však ve sporu o uznání nemanželského otcovství.

Legitimace per subsequens matrimonium brání žalobě o uznání nemanželského otcovství, dokud nebyla zvláštním sporem prohlášena za neplatnou, třebas matriční úřad dodatečně k příkazu dohlédacího úřadu provedl změnu zápisu v matrice v tom smyslu, že dítě jest nemanželské.

Matriční zápis nemá význam pravotvorný.

(Rozh. ze dne 13. února 1946, Rv I 1859/35.)

Nižší soudy vyhověly žalobě na uznání nemanželského otcovství, nejvyšší soud žalobu pro tentokráte zamítl.

Důvody:

Proti žalobě o zjištění nemanželského otcovství, jež byla podána dne 3. srpna 1934, bránil se žalovaný námitkou, že žalobkyně narozená z Antonie L. dne 3. listopadu 1924, byla sňatkem uzavřeným dne 23. února 1932 mezi Antonii L. a Janem S. legitimována, takže nejmenuje se